

ALDAI

Munchonas Trečiadienis, 1946. IX. 18 d. /III metai/ Nr. 217 /254/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Pirmadienio posėdyje Jugoslavijos ir JAV delegatai padarė pareiškimus Triesto klausimu. JAV vardu Connally pareiškė, kad JAV pačiu Triestu nesidomėja. Joms rūpi pasaulio taika, todėl Triestas turėtų būti tikrai laisvas ir nepriklausomas nei nuo Jugoslavijos, nei nuo Italijos. Svarstant Graikijos pretenzijas į mažą Bulgarijos teritorinę sritį, Sovietų delegatas pareiškė, kad Graikijos teritorinis reikalavimas esąs nepagrįstas. Padidinus Graikijos teritoriją, padidėtų ir jos karinė galia. Taigi ši klausime tektų svarstyti ne Taikos Kongrese, bet karo paruošiamojo komisijoje. Šis klausimas perduotas svarstyti karinei komisijai. Albanija pareikalavo iš Italijos atlyginti arba gražinti pagrobta turta ir menines bei kitas vertybes.

Molotovo pareiškimas

Paryžius. Pirmadienį Molotovas davė pareiškimo Lenkijos žinių agentūros atstovui. Ryšium su Byrneso pareiškimu Stuttgarte, Molotovas daugiausia kalbėjo apie Lenkijai tekusių rytinės Vokietijos sričių padėtį. Jis sako, kad Potsdamo susitarimu visa dabar Lenkijos valdoma rytinės Vokietijos sritis perduota Lenkijai galutinai ir dabartinės Lenkijos vakarinės sienos esančios galutinės. Sąjungininkų Kontrolės Taryba Berlyne dėl to nutarusi iš tos srities iškreustyti vokiečius. Iki šiol niekas nekėlęs klausimo, kad reikėtų minėtoje sritį kitaip paskirstyti. Keista, kad Byrnes šį klausimą nušvietęs kitaip. Atrodo, kad minėtoji sritis norima paversti kažkokiu atsiskaitymo objektu.

Karalius Farukas už glaudžia Turkijos ir Egipto sąjungą

Kairo /AI/. Egipto karalius Farukas savo laiku pabrėžė draugiškumą Turkijai, kai turkai ir ru-

sai turėjo nesusipratimų dėl Dar-danelų valdymo. Numatomas neoficialus karaliaus vizitas Turkijos uoste Mersine atkreipė didelį dėmesį. Jis negalėjo pasirinkti tinkamesnio politinio momento, kaip dabar. Šis karaliaus Faruko žygis labai padrasina arabus, kurie veda propaganda už glaudesnius Turkijos ir arabų valstybių santykius, nežinint, kad savo laiku arabai buvo sukilę prieš Turkijos viešpatavimą ir Anglijos pagelbą jį per I-jį Pasaulinį Karą. Labai svarbus veiksnys yra tas, kad arabai ir turkai yra musulmonai. Arabų ir turkų santervė susilaukia karšto pritarimo ir iš daugelio anglių, kurie trokšta, kad Viduriniųjų Rytų vietinė gynimosi sistema būtų Anglijos bičiulių rankose. Egiptas juk yra viena iš svarbiausių karo bazių Viduriniuose Rytuose. Kai kurie arabų vadai yra nusistatę prieš šią santervę, tvirtindami, kad ji patarnausianti tik britų ir turkų tikslams. Jie tvirtina, kad Britanija stengiasi sukurti rytų bloką, rusų voržimuisi prie Viduržemio Jūros sulaukyti. Šie arabų vadai sako, kad jie tol nepritarė turkų bei arabų santervai, kol rusų pavojus nepasidarys aiškesnis ir labiau nukreiptas prieš arabų interesus negu prieš britus. Tokie įtaka karaliaus Faruko laikymasis turės į politinę padėtį Egipte, yra sunku numatyti. Egipto ministras pirmininkas Sidky Paša pareiškė neseniai laikraštininkams, kad karaliaus vizitas Turkijai, atneš abiem valstybėms gerų politinių vaisių ir sustiprins santykius tarp abiejų tautų ir vyriausybų.

Nürnbergo Teismo sprendimas

Londonas. Pranešama, kad Nürnbergo Teismas rugsėjo 21 d. paskelbs sprendimą.

"Zeiss" optikos gaminiai plau- kia į Tarybų Rusiją

Jena /A.P. New York Herald Tribune/. "Zeiss" firmos direktoriai /vokiečiai/ pareiškė, kad rusai į reparacijų sąskaita kas mėnesį išveža "Zeiss" firmos optikos gaminių beveik 3 milijonų dolerių vertės sumai. Direktoriai tvirtina, kad rusai nuo Turingijos užėmimo išvežė į Rusiją gaminių už 24 milijonus dolerių, bet jie paneigia, kad šie gaminiai būtų kariniai, kaip kad tam tikra užsienio spauda buvo paskelbusi. Direktoriai Dr. Hugo Schrade ir Viktor Sandmann ši pasikalbėjima davė keturių rusų karininkų akivaizdoje. Jie padarė "Zeiss" firmos veikimo apžvalgą po šio karo pabaigos, ryšium su š.m. lapkričio mėn. firmos 100 metų sukaktimi. Abu direktoriai patvirtino, kad rusai neinėšė jokių pakeitimų "Zeiss" įmonių nuosavybėje, kuri dar ir dabar priklauso "Zeiss-Schott" įmonei, istegintai prieš 60 metų. Schrade, gamybos direktorius, paklaustas apie dabartinę "Zeiss" gamybą, pareiškė: "Aš skaičiau vakarų Europos laikraščiuose, kurie rašo, kad "Zeiss" įmonės vis tebegamina karo reikalingus skirtus gaminius. Aš džiaugiuosi, kad galiu amerikiečių laikraštinių akivaizdoje kategoriškai paneigti, kad mūsų įmonėse negaminama jokių karinių reikmenų. Jis sako, kad tik "Zeiss" įrengimai buvo rusų išmontuoti ir atimti, kurie buvo skirti kariniams reikmenims gaminti.

Rusai protestuoja prieš base- bollą

Berlynas /New York Herald Tribune/. Berlyno komendantūros komendantų pavaiduotojų posėdyje rusų atstovas pulk. Dallada labai griežtai protestavo prieš tuos amerikiečių karinius, kurie moko vokiečių berniukus žaisti basebollą. Pulk. Dallada tvirtina, kad nustatytoji amerikiečių jaunimo programa susideda iš karinio apmokymo dalykų ir tokiu būdu laužo 23-ji Kontrólės Tarybos paragrafas, kuris draudžia vokiečiams bet koki karinio pobūdžio sportą. JAV atstovas pulk. Powloy pareiškė, kad rusų argumentas "yra kvailas dalykas". Didž. Britanijos atstovas pulk. Hind paklausė rusų atstovą, kas daro

su jaunimu savo okupacinėje zonoje? Tokiu būdu primindamas, kad rusai okupuotoje Vokietijoje organizuoja visus vokiečių berniukus ir mergaites į viena didelę organizaciją, kuri yra kopija Hitlerjungendo. Bet pulk. Dallada vis įrodinėjo, kad basebollo mokymas yra karinis apmokymas. Pagaliau šis klausimas buvo perduotas Sąjungininkų Komendantūrai, kuri susirinks š.m. spalio 13 d. šiam dalykui išspręsti. JAV karinė valdžia Vokietijos okupuotoje zonoje ir Berlyno sektoriuje aprūpino vokiečių berniukus sporto įrankiais ir instruktoriais, nes tai įeina į amerikiečių nustatyta vokiečių demokratinio apmokymo programą. Amerikiečių kariai moko vokiečius amerikiečių žaidimų, o taip pat ir basebollo.

Trumpos žinios

- Naujorkas. Saugumo Taryba pirmadienį svarstė Ukrainos skundą prieš Graikiją. Susitarti nepavyko. Skundas ir toliau paliekamas darbų tvarkoje. Antradienio posėdžiui pirma karta pirmininkaus Gromyko.

- Sofija. Bulgarijos karalius su motina aplodžia Bulgariją. Šiandien jo laukiama Ištambule. Jis su motina vyks į Egiptą.

- Londonas. Britanija ir Prancūzija svarsto tarousevio finansinio ir ūkinio bendradarbiavimo klausimą.

- Londonas. Brazilijos užs. reikalų ministras, kuris šiuo metu dalyvauja Taikos Kongrese, atvyko į Londoną. Šiam jo apsilankymui skiriama daug reikšmės.

- Kopenhaga. Danija ir Belgija pasirašė prekybos sutartį.

- Vašingtonas. JAV prekybos ministras Valles ruošia naują kalbą užsienio politikos klausimais.

- Vašingtonas. Trumanas reikalauja sušaukti visų Sąj. Tautų mokslininkų suvažiavimą visiems pasaulio ištekliams išstudijuoti.

- Telavivas. Aukštasis britų komisaras Palestinoje jau du kartus kalbėjosi su Arabų Komiteto pirmininku dėl Palestinos arabų atstovų dalyvavimo Palestinos konferencijoje. Pasikalbėjimai baigėsi be rezultatų.

- Londonas. Pietų Afrikos min. pirm. Smuts Aberdene pasakė kalbą. Jis reikalauja Vokietiją įtraukti į vakarinę sistemą, kitaip Europoje susidarysianti tuštuma.